

Вплив інституціональних факторів на якість життя населення

Г. І. РИБАК

Харківська національна академія міського господарства

Соціально-економічний розвиток України має тісний зв'язок з сучасними процесами глобалізації. Це передбачає формування і удосконалення різноманітних моделей регіонального управління, що в якості пріоритету регіональної політики ставлять першочерговим питання забезпечення високих стандартів якості життя населення. Вдале втілення заданих цілей не можливе без створення ефективних соціальних і ринкових інститутів. Головна вимога, яка пред'являється до інститутів механізму управління регіоном в умовах його економічної самостійності, полягає в тому, що всі складові елементи механізму в сукупності повинні сприяти формуванню ринкової системи, що забезпечує зростання ефективності виробництва, збалансованості попиту та пропозиції, підвищення якості товарів і послуг, і звісно підвищенню якості життя населення.

В науковій літературі виокремлюють формальні і неформальні інститути, що створюють механізм соціального розвитку. На сучасний етап цивілізаційного прогресу домінуючий вплив мають саме неформальні інститути, що створені в результаті культурної та соціальної інформації. Їх існування обумовлене необхідністю координації дій суспільства, що не регулюються формальними законами. Являючись засобами координації форм людської взаємодії, що послідовно повторюються, неформальні інститути носять характер соціально-санкціонованих норм поведінки продовження, розвитку, модифікації формальних правил. А тому найбільший вплив мають на якість життя населення.

Комплексна категорія «якість життя» - досить об'ємною і має складний методологічний характер з точки зору проблем його виміру й оцінки. А тому на різні сфери життєдіяльності людини мають вплив різні інститути. Р. М. Кундакчан [1, с. 17-18] пропонує класифікацію таких інститутів, що формують якість життя населення. Виходячи з даної класифікації за сферами, що формують якість життя населення, соціальні інститути мають найбільш прямий вплив. Але всі вони в тій чи іншій мірі залежать від економічного розвитку країни і матеріального становища кожної людини. Отже, підвищення якості життя населення можливе за умов формування сучасної системи економічних інститутів відповідно до нових підходів в регіональній політиці європейських держав і наявної ситуації в Україні а саме:

- розробка і реалізація стратегій розвитку регіонів відповідно до довгострокового прогнозу на основі консолідованої участі країни та регіону;
- сприяння перетворенню органів місцевої влади з пасивних реципієнтів бюджетних коштів на активних постачальників послуг поряд з підвищенням рівня підзвітності та відповідальності, стимулювання демократизації суспільних відносин;

- розвиток ринкової інфраструктури, малого та середнього бізнесу, залучення зовнішніх інвестицій;
- розвиток інститутів соціального партнерства,
- підтримка безперервного процесу еволюції освіти і культури та інтелектуального потенціалу регіонального суспільства.

Тобто ідеальна інституційна система регіонального управління з соціально-економічним розвитком має містити такі складові як: демократичність, що спрямована на досягнення бажаних результатів; впливовість; логічність та простоту для сприйняття і адаптивність.

Література:

Кундакчян Р.М. Повышение качества жизни населения в условиях институциональных преобразований [Текст]: автореф. дис. док. економ. наук: 08.00.01 / Кундакчян Р.М.; ГОУ ВПО «Казанский государственный финансово-экономический ин-т». – Казань, 2011. - 47с.